

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

SZÉLES A DUNA

Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal hagyományőrző gálaműsora és népművészeti tematikájú konferenciája

2016. szeptember 17-én valósítottuk meg a Hírös Agóra Nonprofit KFT kezdeményezésére a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztallal közösen a Széles a Duna Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal hagyományőrző gálaműsorát és népművészeti tematikájú konferenciáját Kecskeméti Népzenei Találkozó keretében.

Együttműködő partnereinek voltak:

- Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Zenta
- Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, Lendva
- Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, Beregszász
- Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, Kolozsvár
- Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet, Dunaszerdahely

A gálaműsorban és a konferencián kapott lehetőséget az öt külhoni magyar régió a hagyományainak-, amatőr művészeti együtteseinek bemutatására, illetve a régiók népzenei szakmai munkájának (népzenei gyűjtések összehangolása a Kárpát-medence különböző régióiban, az adattárak digitalizálása, a népzenei versenyek módszertanának ismertetése, a felkészítés menete) bemutatására. A szereplők kiválasztásában arra törekedtünk, hogy a fiatalabb generáció tagjai is részt vehessenek e jeles, és hosszú évtizedes hagyományokkal rendelkező eseményen.

A gálaműsorban a határon túli magyar intézetek értékfeltáró és értékmegőrző munkája során felkutatott autentikus népművészek mutatkoztak be.

A hagyományőrző gálaműsor közreműködői:

- **Felvidék:**
  - Bényi Táncsoport 9 fő
  - Kisfalui Táncospár 2 fő
  - Felsőpatonyi Népdalkör 8 fő
  - Szimői Népdalkör 6 fő
  - Nagyabonyi és szimői citerások 5 fő

- **Kárpátalja:** Borzsavári Népi együttes 6 fő
Kokas Banda és Napsugár Hagyományőrző Gyermekegyüttes
20 fő
- **Erdély:** Ördögtérgye Néptáncgyüttes és zenekar 9 fő
Szederinda Citeraegyüttes 6 fő
Lengyel Türei László – énekes
- **Vajdaság:** Csalogány Asszonykórus, Csóka 13 fő
Juhász zenekar 4 fő
Resóczki Roland, Vázsonyi Csilla táncospár
Bognár Odett – tambura
Szabó Kocsis Zsuzsanna – ének
Micsik Béla – citera
Lele József – citera
- **Muravidék:** Dobronoki nótázók 4 fő

Összes közreműködő: 99 fő

A Kecskemét Főterén felállított szabadtéri színpadon lezajlott gálaműsort 750 fő tekintette meg.

A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal konferenciája:

A tudományos tanácskozáson olyan határon túli szakemberek vettek részvét, akik a népzene gyűjtésével, kutatásával, illetve e szerteágazó tevékenység társadalmi hasznosulásának kérdéseivel foglalkoznak.

A konferenciára szeptember 17-én 9 és 13 óra között került sor.

A levezető elnök: **Németh István**, az MTA Zenetudományi Intézet ny. munkatársa volt.

Előadók:

Erdély:

- Népzenei gyűjtések Erdélyben, előadó: **Bardócz Sándor** (népzenész, a Tarisznyás együttes tagja)
- Bartók Béla Gyergyóban talált pentatóniája, előadó: **Benedek Tibor Magor** (a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Zenei Intézetének adjunktusa)

Felvidék:

- Az Intézet internetes népzenei adatbázisai, előadó: **Huszár László** (a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet Igazgatója)
- Szlovákiai népzenei találkozók, táborkok, továbbképzések, előadó: **Borsi Ferenc** (népzenész, főiskolai tanár)

Vajdaság:

- A VMMI népzenei kiadványai, előadó: **Juhász Gyula** (népzenész)
- A 40 éves Durindó, előadó: **Szabó Kocsis Zsuzsanna** (etnográfus)

Horvátország:

- A szlavóniai magyar népzene (kiadási tervek), előadó: **Németh István**

Muravidék:

- Egy csoportvezető dilemái, előadó: **Kardos Endre (Dobronok)**

Összes közreműködő: 8 fő

A Hírös Agóra Ifjúsági Otthonban megrendezett konferenciát kb. 50 fő érdeklődő közönség hallgatta.

Szakmai vonatkozások, hatások, tapasztalatok:

A hagyományörző gálaműsor bebizonyította, hogy Kálmán Lajosnak, a népzenei találkozók egykori szervezőjének - a magyar népzenei mozgalom "lelkének" - sugárzó hivatástudata, elkötelezettsége tovább él. A szervezők által kezelt népzenei örökség folytatása ez évben lehetőséget biztosított számukra a bemutatkozásra.

Sokat jelentett Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal résztvevői számára a külhoniak népzenei konferenciája, mert így tudunk számot adni, és közösen értékelni a népzenei tevékenységünket, ennek módszertanát, a népzene terén végzett digitalizációt. A szakembereink személyes kapcsolatain keresztül erősítettük a kárpát-medencei népzenei tevékenységünket.

A konferencia első előadását a szlovéniai Dobronok csoportvezetője tartotta. Előadásában az amatőr művészeti csoportok szemszögéből vizsgálta a népzenei mozgalom versenyeit, a minősítések, zsűrizések problémáit, valamint felvetette, hogy a csoportok népszerűségük növelése érdekében az eredeti autentikus előadásmód megőrzése helyett modern, populáris feldolgozásokat szolgáltassanak meg.

Természetesen népzeneink kimeríthetetlen alapanyagot nyújthat más zenei műfajok (kórusmuzsika, kamarazene, rock, jazz...) számára is. Ezen műfajok számára sok szereplési alkalom van, sőt szakmai megmérettetésre is lehetőség nyílik. Ekkor természetesen az adott műfaji stílusjegyek szempontjai szerint történhet az értékelés.

Viszont a résztvevők túlnyomó többségének véleménye szerint a népzenei találkozók és minősítő versenyeknek továbbra is célja a hagyományos autentikus előadásmód megőrzése, valamint a tudományos-szakmai segítségnyújtás a csoportoknak.

Az első előadás probléma-felvetésére figyelemre méltó megoldást mutatott a vajdasági népzenei együttesek seregszemlájén, a Durindón kialakított gyakorlat.

Az immár 40 éve, évenként megrendezett Durindón az összes (több mint száz) vajdasági népzenei együttes bemutatkozik előválogatás nélkül. A teljes műsort rögzíti az Újvidéki Rádió és Televízió!!! (A szakmai bizottság javaslata alapján, az év során műsorra is tűzik a felvételeket.) A szakmai értékelésre a népzenei találkozó után pár hónappal kistájanként kerül sor, ahol a csoportvezetők és a szakmai bizottság együtt meghallgatja a felvételeket és kiértékeli a csoportok szereplését.

A dunaszerdahelyi és zentai Magyar Művelődési Intézet kiemelkedő publikációs tevékenységéről is beszámoltak az előadók. A népzenei kiadványok szép száma köszönhető a korábbi évtizedek intenzív gyűjtőmunkájának (Ág Tibor, Kiss Lajos, Bodor Anikó). A kiadványok elkészültét jelentősen segítette a két Intézet szoros kapcsolata a MTA BTK Zenetudományi Intézetével és kutatóival (Paksa Katalin, Tari Lujza...).

Az előadásokból tájékozódhattak a konferencia résztvevői a dunaszerdahelyi és zentai Intézet adattáiról, azok digitalizálásáról és internetes adatbázisaikról.

Az összes határon túli Művelődési Intézetnek szükséges a világháló lehetőségeit nagyobb mértékben kihasználni szellemi és tárgyi kultúránk értékeinek megismertetésére. Ezt jelentősen elősegítheti egy célirányos meghívásos pályázat kiírása.

A konferencia lehetőséget nyújtott a határon túli fiatal magyar kutatói generáció tagjainak, hogy bemutassák egy-egy részterület új kutatási eredményeit. Megbizonyosodhattunk alapos felkészültségükről, elhivatottságukról.

A megvalósítás körülményei, eredményessége:

A Széles a Duna Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal hagyományörző gálaműsorát és népművészeti tematikájú konferenciáját a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztallal közösen (Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Zenta - Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, Lendva - Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, Beregszász - Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, Kolozsvár - Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet, Dunaszerdahely), Kecskemét Megyei Jogú Város megbízásából valósítottuk meg. Az anyagi feltételeket Kecskemét Városa, és a Nemzeti Kulturális Alap kollégiumai biztosították.

A rendezvényeket a Hírös Agóra Ifjúsági Központban és Kecskemét Főterén rendeztük meg. A technikai feltételeket a Hírös Agóra eszközeivel biztosítottuk, melyet alkalomszerűen kiegészítettünk. A személyi feltételeket a Hírös Agóra dolgozói biztosították.

A rendezvényeken vendégünk volt a Kolozsvári Televízió 2 munkatársa, akik filmet készítettek a műsorról és a konferenciáról.